

El sanatori del Puig d'Olena, a Sant Quirze Safaja, i el Mas Blanc, a Sant Martí de Centelles, es van convertir en el petit món d'un dels grans poetes

de la literatura catalana del segle XX, Màrius Torres, en els darrers set anys de la seva vida. El Mas Blanc, que ara és un hostel rural, ha habilitat en col-

laboració amb l'Ajuntament de Sant Martí l'Espai Màrius Torres, un lloc per recordar la figura i l'obra de l'escriptor. S'inaugura aquest dissabte.

Sant Martí de Centelles posa en valor Màrius Torres amb un espai museístic

El nou espai dedicat al poeta és un projecte compartit de l'Hostal Rural Mas Blanc i l'Ajuntament

Sant Martí de Centelles

Teresa Terradas

El poeta lleidatà Màrius Torres, que va passar els últims anys de la seva vida malalt de tuberculosi al sanatori de Puig d'Olena a Sant Quirze Safaja, va mantenir estrets vincles amb la població veïna de Sant Martí de Centelles. Torres "s'escapava" sovint del sanatori per buscar refugi al Mas Blanc i alliberar-se de les restriccions del centre. Ara, gairebé 80 anys després de la seva mort, l'Ajuntament de Sant Martí i l'Hostal Rural Mas Blanc s'han unit en un projecte conjunt, l'Espai Màrius Torres, que s'inaugura aquest dissabte després de dos anys de feina.

"Serà el primer espai interpretatiu de la vida i l'obra de Màrius Torres", afirma Jaume Oliver, tècnic de Cultura, Patrimoni i Turisme de l'Ajuntament de Sant Martí de Centelles. El nou espai s'ha concebut amb el propòsit de recordar i posar en valor la figura i l'obra de l'autor, tant amb relació a la literatura i la cultura catalanes en general com amb Sant Martí de Centelles en particular. Oliver ha coordinat el projecte, que ha suposat la suma de moltes complicitats, i que ha refermat el "parteneriat" públic i privat que va començar fa uns anys amb l'obertura, per part de l'Ajuntament, d'un punt d'informació turística a Mas Blanc. "Ara, hem repetit l'experiència de col·laboració però amb un projecte més gran". Va ser a partir d'aquesta relació que la gent del Mas va comentar que durant la seva estada al sanatori de Puig d'Olena, Torres anava sovint al Mas Blanc a descansar, inspirar-se, trobar-se amb amics...", explica Oliver. De les seves estades, que es van produir entre els anys 1940 i 1942, es conserven diversos poemes, fotografies que s'hi va fer, i la correspondència que va mantenir amb autors de l'època, com el poeta Carles Riba, i altres a la família i amics. "També hi ha documents més dramàtics, com la carta en què Màrius Torres s'acomiadava

Vista exterior de l'edifici adossat a Mas Blanc que acull el nou Espai Màrius Torres

de la seva germana Núria, que vivia a França, dues setmanes abans de morir". Amb tota aquesta informació, molt poc coneguda fins al moment, i després de contactar també amb la Càtedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida i amb altres organismes com la Diputació de Barcelona, es va decidir crear el primer espai interpretatiu de la vida i l'obra del poeta, un projecte en què també hi han participat acadèmics i estudiosos.

UN ANTIC MAGATZEM

L'Espai Màrius Torres ocupa un edifici adossat al Mas Blanc del segle XIX, amb forma de cub de sis metres d'alçada per sis metres d'amplada, que havia funcionat com a magatzem del mas. Després de fer-hi obres de sanejament, consolidació, obertures i instal·lació de llums, s'ha arribat al desplegament museogràfic. Està ocupat per plafons explicatius de la vida i l'obra de Torres, de la seva relació amb el Mas Blanc, per un recull de fotografies d'ell —una de les quals de sis metres— i per vitrines amb totes les seves obres editades i peces relacionades amb el sanatori o el mas, com una tassa o el full d'ingrés com a malalt. "És un espai net i amb un aspecte industrial que contrasta amb el color de les fotografies. L'objectiu

Màrius Torres, al Mas Blanc, durant la seva convalescència

era no tocar gairebé l'edifici però donar-li un nou ús", explica Oliver. Tot el cost del projecte se l'han repartit a mitges l'Ajuntament i el Mas Blanc, igual que la gestió del seu funcionament a partir

d'ara. El nou espai es podrà visitar mitjançant rutes guiades. Mas Blanc pertany actualment al bisbat de Vic —que ha donat el vistiplau al projecte—, tot i que la gestió és privada.

Actes a Puig d'Olena i Mas Blanc, el cap de setmana

Sant Martí de Centelles

EL 9 NOU

La inauguració de l'Espai Màrius Torres es farà dissabte a les 4 de la tarda dins el marc del 40è aniversari de l'AICS (American Institute for Catalana Studies). L'activitat començarà a les 10 del matí amb la reunió anual del Consell de Federacions Adifolk i l'exposició permanent del Capgròs d'Adifolk, per continuar amb un dinar. En la inauguració oficial de l'espai hi participaran responsables del Mas Blanc, de la Càtedra Màrius Torres i de l'Ajuntament de Sant Martí de Centelles. En el mateix acte es presentarà la reedició del *Quadern del Sanatori*. A la tarda hi haurà un ball de gegants amb la colla gegantera de Centelles i un concert de guitarra barroca a càrrec de David Murgadas i Àngel Núñez, que homenatjaran Miquel Llobet, un dels grans guitarristes catalans del segle XIX-XX, contemporani de Màrius Torres.

Diumenge, els actes començaran amb una visita al sanatori de Puig d'Olena. A les 12 del migdia hi haurà un pisolabis i parlaments a càrrec de l'Ajuntament de Sant Quirze Safaja, per acabar amb una actuació musical de Laura Serra. A partir del migdia els actes continuaran al Mas Blanc.

SET ANYS AL SANATORI

Nascut a Lleida, Màrius Torres (1910-1942) es va convertir malgrat la seva curta vida en un referent del simbolisme i un dels poetes més reconeguts de la literatura catalana. Va estudiar Medicina a Barcelona, però va emmalaltir de tuberculosi quan tot just tenia 25 anys i va estar durant set anys al sanatori de Puig d'Olena, on es va entregar a la poesia. La seva obra ha estat traduïda a l'anglès, el castellà, el francès, el portuguès i l'italià.